

Barnskyddande förslutning

För att minska risken att barn skadas av kemikalier ska farliga kemiska ämnen i vissa fall förpackas med barnskyddande förslutning.

När kemiska produkter som säljs till allmänheten klassificeras och märks med vissa faroangivelser eller farobeteckningar (se tabell på faktabladets baksida) är barnskyddande förslutning ett krav.

Förslutningarna kan se olika ut men de ska vara testade och uppfylla vissa kvalitetskrav. Kraven beskrivs i två kvalitetsstandarder. De kan beställas från SIS, Swedish Standards Institute (www.sis.se):

- **SS-EN-ISO-8317** – standard för återförslutbara förpackningar,
- **SS-EN-ISO-862** – standard för icke återförslutbara förpackningar.

Krav på testning av barnskyddande förslutningar

En barnskyddande förslutning ska testas av laboratorier som uppfyller särskilda krav angivna i kvalitetsstandard ISO/IEC 17025. Testerna utförs med tom eller vattenfylld förpackning. Det är viktigt att företaget som ansvarar för produkten tar hänsyn till innehållets kemiska egenskaper eftersom det kan påverka förpackningen och den barnsäkra funktionen.

Undantag från krav på testning

Om det är uppenbart att en förpackning är ”säker” för barn, till exempel om man måste använda verktyg för att komma åt innehållet, behöver förpackningen inte testas mot någon standard. Det kan till exempel vara en färgburk som kräver att man använder en skruvmejsel eller motsvarande för att öppna den.

I tveksamma fall kan Kemi kräva intyg på att förpackningen uppfyller de krav som anges i standarden. Intyget ska utfärdas av de laboratorier som får testa barnskyddande förslutningar.

Vissa kemikalier kan vara farliga för människor även vid enstaka exponering. Förpackningar som innehåller den här typen av kemikalier måste ha en barnskyddande förslutning för att få säljas till allmänheten.

Om man måste använda verktyg för att komma åt innehållet behöver förpackningen inte testas mot någon standard. I tveksamma fall kan Kemi kräva intyg.

Undantag från krav på barnskyddande förslutning

Aerosolburkar (sprayburkar) och förseglade sprayanordningar har **vid viss klassificering** (se tabell nedan) inget krav om barnskyddande förslutning. Förseglad sprayanordning betyder att spraydelen ska sitta fast mot flaskan så att man inte kan öppna den.

Behållare av typen förseglad sprayanordning.

Två regelverk för barnskyddande förslutning

Under perioden 1 januari 2009 till 1 juni 2015 sker en övergång från många bestämmelser i Kemikalieinspektionens föreskrifter, KIFS, till regler i den nya klassificeringsförordningen CLP. Under perioden finns bestämmelserna för barnskyddande förslutning i två regelverk:

- **KIFS 2008:2 om kemiska produkter och biotekniska organismer i 2 kap, 4 §.**
- **Förordning (EG) nr 1272/2008 - Klassificering, märkning och förpackning (CLP), artikel 35 samt i bilaga 2, avsnitt 3.1.**

Det är viktigt att regler för barnskyddande förslutning **alltid följer samma regelverk som produktens märkning**. Det innebär att om produkten är märkt enligt KIFS 2005:7 ska reglerna för barnskyddande förslutning följas enligt KIFS. Om produkten istället är märkt enligt CLP ska reglerna för barnskyddande förslutning följas enligt CLP.

Läs mer om CLP och KIFS i KemI:s faktablad Klassificering och märkning enligt CLP och faktablad Klassificering och märkning enligt KIFS 2005:7 på www.kemi.se/publikationer/faktablad.

Barnskyddande förslutning enligt CLP

Om produkten är märkt med minst en av följande faroangivelser gäller krav på barnskyddande förslutning enligt CLP:

- orsakar organskador,
- orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon,
- kan vara dödligt vid förtäring om det kommer ner i luftvägarna (OBS. kravet på barnskyddande förslutning omfattar inte aerosoler eller behållare som är försedda med en förseglad sprayanordning),
- giftigt vid inandning,
- giftigt vid hudkontakt,
- giftigt vid förtäring,
- dödligt vid inandning,
- dödligt vid hudkontakt,
- dödligt vid förtäring.

Krav finns också om produkten innehåller:
≥ 3 procent metanol,
≥ 1 procent diklormetan (metylenklorid).

Barnskyddade förslutning enligt KIFS

Om produkten är märkt med minst en av följande farobeteckningar gäller krav på barnskyddande förslutning enligt KIFS 2008:2:

- mycket giftig,
- giftig,
- frätande,
- hälsoskadlig och riskfrasen Farligt: kan ge lungskador vid förtäring (OBS. kravet på barnskyddande förslutning omfattar inte aerosoler eller behållare som är försedda med en förseglad sprayanordning).

Krav finns också om produkten innehåller:
≥ 3 procent metanol,
≥ 1 procent diklormetan (metylenklorid).

Mer information

På KemI:s webbplats www.kemi.se finns mer information om barnskyddande förslutningar under länken Författningar.